

OBSAH

I. POČÁTKY HRADU OLOMOUCKÝCH PŘEMYSLOVCŮ (STAROSLOVANSKÁ TRADICE ÚDĚLNICKÉHO SÍDLA A JEHO PODHRADÍ V OBRAZE ARCHEOLOGICKÉHO BĀDÁNÍ)	
SLOVO ÚVODEM	7
PŘEDMLUVA	13
1. OD STAROSLOVANSKÉ VESNICE K VELKOMORAVSKÉMU HRADISKU?	
Přírodní podmínky osídlení lokality	17
První Slované pod Olomouckým kopcem	21
Velkomoravské ústředí na Předhradí	22
Osady a pohřebiště kolem	30
2. ÚPADEK A NOVÝ ROZMACH ZA DOMÁCÍ OBNOVY	
Doznívání velkomoravských tradic	34
Řemeslnicko-kupecká osada na mořické planině	35
Další vývoj výšinné osady na Předhradí	36
Tržiště ukazuje vývoj k městu	40
Brod přes řeku	42
3. PŘEMYSLOVSKÝ HRAD — PROBLÉM DOBY A MÍSTA VZNIKU	
Dosavadní snahy o řešení otázky	44
Sídlíštní dějiny území hradu	52
Přemístění knížecího okrsku z Předhradí	54
Kostel v novém knížecím okrsku	58
4. NEJSTARŠÍ OPEVNĚNÍ HRADU A PŘEDHRADÍ	
Předhradí opevněno již před založením města?	62
Staroslovanský val kolem Václavského vrchu?	63
Otázka vzniku a stáří valu	68
5. SVATOPĽUKOVA NOVOSTAVBA	
Příčiny založení v knížecím okrsku	72
Nový pohled na otázku založení	77
6. POHŘEBIŠTĚ A ROMÁNSKÝ PALÁC SEVERNĚ DÓMU	
Kostrové pohřebiště v rajském dvoře	80

Románský palác	85
Objevy na náměstí a děkanství	89
Západní chór katedrály?	96
7. POZDŇEROMÁNSKÁ PŘESTAVBA OPEVNĚNÍ HRADU	
První kamenná hradba a její datování	99
Příkop a brány	107
Hlavní věž hradu	108
Historicko-topografické souvislosti vzniku hradby	110
8. VELKOMORAVSKÝ DVOREC — PŘEMYSLOVSKÝ HRAD.	
OBRYS KONTINUITY MÍSTA A TRADICE	114

II. ROMÁNSKÝ PALÁC V OLOMOUCI A JEHO PAMÁTKOVÁ OBNOVA

1. ROMÁNSKÝ PALÁC PŘED VYHLÁŠENÍM NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKY

Objev pozůstatků románského paláce	121
První pokus o zpřístupnění	124
Vyhlášení národní kulturní památky	125

2. PAMÁTKOVÁ OBNOVA TORZA ROMÁNSKÉHO PALÁCE

Projekční příprava a první průzkumy	128
Stavební příprava obnovy paláce	132

3. RESTAURACE ROMÁNSKÉHO PALÁCE

Průzkum prvního patra	138
Nová zjištění k technologii románské výzdoby	149
Průzkum přízemí paláce	154
Jiná zajímavá zjištění	157
Nálezy fragmentů románské výzdoby	159
Památkový přístup k obnově	162

4. OBNOVA GOTICKÉHO AMBITU

Popis stavby a její výzdoby	175
Restaurace a stavební úpravy v ambitu	178

5. OBNOVA BÝVALÉ KAPLE SV. JANA KŘTITELE PRO EXPOZICI NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKY

Historie objektu	182
Průzkumy v kapli	184
Rekonstrukce gotických oken	187
Restaurace nástěnných maleb	189
Archeologický průzkum kaple	191
Příprava expozice	192

6. FUNKCE A VÝZNAM ROMÁNSKÉHO PALÁCE

Přemyslovský knížecí palác	194
Dům kapituly	197
Palác olomouckého biskupa	198

Komplex budov biskupa a kapituly	200
Pozdější osudy paláce	207
Sochařská výzdoba oken paláce	209
Význam olomouckého paláce	213
Poznámky	215
PŘÍLOHA Č. 1: PŘEHLED ZPRÁV O PRŮZKUMECH, RESTAURÁ- TORSKÝCH PRACÍCH A DOKUMENTACE S TÍM SPOJENÉ	219
PŘÍLOHA Č. 2: PŘEHLED AKCÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBNOVY NÁ- RODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKY	223
PŘÍLOHA Č. 3: POSLOUPNOST MORAVSKÝCH PŘEMYSLOVCŮ Seznam základní a použité literatury	229
Zkratky	239
Autoři fotografií	246
RESUMÉ	248
Obsah	249
	278

Pavel Michna — Miloslav Pojsl

ROMÁNSKÝ PALÁC NA OLOMOUCKÉM HRADE

Archeologie a památková obnova

V roce 1988 vydala Muzejní a vlastivědná společnost v Brně
v řadě Prameny k dějinám a kultuře Moravy, svazek 3
Vědecký redaktor svazku: PhDr. Vladimír Nekuda, CSc.
Obálka, vazba a grafická úprava: PhDr. Augustin Šik
Vytiskl: Tisk, knižní výroba, n. p., Brno, závod 4, Přerov

Náklad: 3500 kusů

AA 15,73 textu, AA 6,44 ilustrací

Povoleno ministerstvem kultury ČSR č. j. 4 982/88-III/1
ze dne 23. 2. 1988

Vydání první

59-082-88 MK ČSR

Vázaný výtisk 65,— Kčs

ISBN 80-85048-09-4

